

Sivistysvaliokunta

Keskiviikko 13.5.2026 klo 11.30—13.16

Läsnä

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
varapuheenjohtaja Ari Koponen ps
jäsen Sandra Bergqvist r (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Maaret Castrén kok (3, 4) (5 osittain)
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd (4) (3, 5 osittain)
jäsen Pia Hiltunen sd (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Mari Holopainen vihr (3, 4, 5, 6, 7)
jäsen Laura Huhtasaari ps (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Mia Laiho kok (5) (4, 6 osittain)
jäsen Pia Lohikoski vas (3, 4, 6, 7) (5 osittain)
jäsen Sara Seppänen ps (3, 4 osittain)
jäsen Markku Siponen kesk (3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Jaana Strandman ps (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Oskari Valtola kok

Sihteerit

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen
valiokuntaneuvos Maiju Tuominen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 7 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 2025

Kertomus K 20/2025 vp

Valiokunnan lausunto LaVL 1/2026 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 6/2026 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 18/2026 vp

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 8.5.2026 jaetun mietintöluonnoksen.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Pöytäkirja SiVP 42/2026 vp

Perustelujen kappaleen 4 ensimmäisen virkkeen sana ”pääkieli” korvattiin sanoilla vahva enemmistökieli”, toisen virkkeen sanat ”sekä kunnissa että” korvattiin sanoilla ”kunnissa, hyvinvointialueilla ja” ja neljäs virke muutettiin kuulumaan seuraavasti: ”Ruotsi on entistä selkeämmin vähemmistökieli, koska viranomaiset eivät aina tarjoa palveluja ruotsin kielellä.”

Perustelujen kappaleen 9 jälkeen lisättiin uusi kappale: ”Valiokunta korostaa, että suomen kielen aseman turvaaminen edellyttää sekä luotettavaa tietopohjaa että sellaista valmistelurakennetta, jossa myös suomenkielisten oma yhteiskunnallinen ääni tulee asianmukaisesti huomioon otetuksi, myös kielikertomuksen valmistelussa. On tärkeää, että Kotimaisien kielten keskus Kotus vahvistaa toiminnassaan suomen kielen osaamisen edistämistä ja ylläpitämistä.”

Perustelujen kappaleen 14 ensimmäisen virkkeen sana ”myös” korvattiin sanalla ”erityisesti”. Saman kappaleen kolmanteen virkkeeseen lisättiin sanat ”molemmilla kansalliskielillä” ja kolmannen virkkeen sana ”myös” korvattiin sanalla ”keskeinen”.

Perustelujen kappaleen 15 ensimmäisen virkkeen sana ”ammattikorkeakouluissa” korvattiin sanalla ”korkeakouluissa”.

Perustelujen kappaleen 17 toiseen virkkeeseen lisättiin sana ”käytännön”.

Perustelujen kappaleen 20 ensimmäisen virkkeen sana ”luopunut” korvattiin sanoilla ”joutunut luopumaan”.

Perustelujen kappaleen 21 virkkeeseen lisättiin sanat ”ja siihen liittyvää koulutusta”.

Perustelujen kappaleen 22 ensimmäiseen virkkeeseen lisättiin sana ”asianosaiselle”.

Perustelujen kappaleen 29 toiseen virkkeeseen lisättiin sanat ”ja varhaiskasvatuksessa”.

Perustelujen kappaleen 35 jälkeen lisättiin uusi kappale: ”Valiokunta toteaa, että nykyinen kielilainsäädäntö säätelee pääosin julkisten palvelujen kieltä, vaikka osa näistä palveluista on siirtynyt yksityisille tai yhtiötetyille toimijoille. Tämä voi jättää kansalliskielten käyttöä koskevan sääntelyn epäselväksi tällaisessa palvelutuotannossa.”

Valiokunnan kannanottoehdotuksen loppuun lisättiin: ”mutta eduskunta edellyttää, että kertomusta kehitetään jatkossa siten, että kieliolojen kuvaamisen lisäksi kertomukseen sisällytetään suosituksia ja toimenpide-ehdotuksia kieliolojen parantamiseksi.”

Muilta osin luonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Pöytäkirja SiVP 42/2026 vp

4. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027—2030

Valtioneuvoston selonteko VNS 3/2026 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle Rikosseuraamuslaitoksen organisaation ja rikosseuraamusalan koulutusjärjestelmän uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 25/2026 vp

Asiantuntijalausunto HE 25/2026 vp SiV 13.05.2026 professori Kimmo Nuotio Asiantuntijalausunto liite A 5

Asiantuntijalausunto HE 25/2026 vp SiV 13.05.2026 rehtori Anna Mari Leinonen, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Asiantuntijalausunto liite B 5

Asiantuntijalausunto HE 25/2026 vp SiV 13.05.2026 puheenjohtaja Seija Mäenpää, Vankilavirkailijain Liitto VVL r.y. Asiantuntijalausunto liite C 5

Asiantuntijalausunto HE 25/2026 vp SiV 13.05.2026 yksikönpäällikkö Susanna Schugk-Laulumaa, Riihimäen vankila Asiantuntijalausunto liite D 5

Asiantuntijalausannon liite HE 25/2026 vp SiV 13.05.2026 yksikönpäällikkö Susanna Schugk-Laulumaa, Riihimäen vankila Asiantuntijalausunto liite E 5

Asiantuntijalausunto HE 25/2026 vp SiV 13.05.2026 professori (emeritus) Jussi Välimaa Asiantuntijalausunto liite F 5

Asiantuntijalausunto HE 25/2026 vp SiV 13.05.2026 Rikosseuraamuslaitos Asiantuntijalausunto liite G 5

Asiantuntijalausunto HE 25/2026 vp SiV 13.05.2026 tutkijatohtori Helena Huhta, Turun yliopisto Asiantuntijalausunto liite H 5

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- professori Kimmo Nuotio, liite
- rehtori Anna Mari Leinonen, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, liite
- puheenjohtaja Seija Mäenpää, Vankilavirkailijain Liitto VVL r.y., liite
- yksikönpäällikkö Susanna Schugk-Laulumaa, Riihimäen vankila, liite

Etäyhteydellä

- professori (emeritus) Jussi Välimaa, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:

- Rikosseuraamuslaitos, liite
- tutkijatohtori Helena Huhta, Turun yliopisto, liite

Valiokuntaan on saapunut ilmoitus, ei lausuntoa:

- Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Merkittiin, että puheenjohtaja Haatainen poistui kokouksesta ja varapuheenjohtaja Koponen ryhtyi johtamaan puhetta.

Pöytäkirja SiVP 42/2026 vp

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 19.5.2026 kello 12.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Lahtinen